

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 397/2022-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany č. k. 1T/15/2020-211 z 3. júna 2020, uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 1To/49/2020-273 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5Tdo/28/2021 z 13. mája 2021 takto

rozhodol:

1. Ústavnú sťažnosť **odmieta**.
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. októbra 2021 namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutiami okresného a krajského súdu v trestnom konaní, pričom sa domáha zrušenia uznesenia najvyššieho súdu, ktorým bolo odmietnuté jeho dovolanie, s tým, že najvyššiemu súdu bude nariadené, aby jeho „dovolanie prijal z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku“. Zároveň žiada, aby mu ústavný súd ustanovil právneho zástupcu.

II.

2. Ústavnou sťažnosťou namietaným rozsudkom okresného súdu z 3. júna 2020 bol sťažovateľ uznaný vinným zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného poriadku, ktorého sa dopustil tak, že pod vplyvom alkoholu 1. januára 2020 v rodinnom dome v [REDAKOVANÉ] prenasledoval svoju, pred ním utekajúcu matku, ktorej sa pritom opakovane vyhrážal zabitím, ak na neho zavolá policajtov, a potom, ako ju pred domom zhodil na zem a udrél ju, znovu sa jej vyhrážal zabitím, ak privolá policajtov. Okresný súd pri tomto skutkovom závere vychádzal z výpovede matky sťažovateľa z prípravného konania, v ktorej uviedla, že sa jej sťažovateľ vyhrážal zabitím. Zmenenú výpoveď matky na hlavnom pojednávaní, keď tvrdila, že sa jej

nevyhrážal zabitím, nevzal do úvahy a vyhodnotil ju ako účelovú, keďže matka sa snažila pomôcť sťažovateľovi, čo aj sama uviedla. Okresný súd poukázal na to, že ide o opakované protiprávne konanie sťažovateľa pod vplyvom alkoholu voči jeho matke, za čo bol skôr odsúdený a v ďalšom civilnom konaní mu bol uložený zákaz vstupovať do rodinného domu matky, ktorá mu umožnila bývať v dome pod podmienkou, že nebude piť alkohol. V závere uviedol, že výpovede svedkov ■■■■■ a ■■■■■ len dopĺňajú usvedčujúcu výpoveď poškodenej.

3. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením krajského súdu z 18. augusta 2020 bolo odvolanie sťažovateľa zamietnuté, pričom skutkový záver o spáchaní skutku sťažovateľom krajský súd doplnil o poukaz na to, že matka vyhrážanie smrťou zo strany sťažovateľa uviedla nielen na výsluchu 2. januára 2020, ale aj na výsluchu 30. januára 2020 za prítomnosti prokurátora, psychológa a obhajcu, kde znova uviedla, že sťažovateľ jej povedal, že ju zabije, ak na neho zavolá policajtov. Následne krajský súd rozsiahlym spôsobom analyzoval výpoveď matky sťažovateľa z hlavného pojednávania, kde poukázal na to, že uviedla, že sťažovateľ jej mohol povedať, že ju zabije, no takýto úmysel určite nemal. S ohľadom na tieto rozpory vo výpovediach matky sťažovateľa krajský súd vyhodnotil všetky jej výpovede tak, že sťažovateľ sa jej vyhrážal zabitím, tak ako to uviedla vo svojich výpovediach v prípravnom konaní.

4. Proti uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, keď namietal porušenie práva na obhajobu, podľa § 317 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, keď namietol, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané, a podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, keďže rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku. Namietal, že nebola zohľadnená zmenená výpoveď matky, a okrem toho neexistoval dôkaz, ktorý by ho usvedčoval. Ďalej namietal, že pri hodnotení dôkazov sa prihliadalo na jeho trestnú minulosť a nebola použitá zásada v pochybnostiach v prospech obvineného. Napokon namietal, že po zmene právnej kvalifikácie nebola jeho matka vypočutá, čo je v rozpore so zákonom.

5. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením z 13. mája 2021 bolo dovolanie sťažovateľa odmietnuté. K námietke porušenia práva na obhajobu, ktorej podstatou je tvrdenie, že matka mala byť po zmene právnej kvalifikácie opäť vypočutá a že súd sa nezaoberal hodnotením jej výpovede, uviedol, že poškodená bola vypočutá zákonným spôsobom a orgány činné v trestnom konaní postupovali pri zmene kvalifikácie podľa § 206 ods. 6 Trestného poriadku s tým, že povinnosť opäť vypočuť svedkov z Trestného poriadku nevyplýva. K námietke sťažovateľa, ktorá sa týka nesprávneho právneho posúdenia skutku, najvyšší súd uviedol, že sťažovateľ tento dôvod neodôvodnil nesprávnou právnu kvalifikáciou skutku a jeho konaním popísaným v skutkovej vete boli naplnené znaky zločinu vydierania.

III.

6. Sťažovateľ namieta porušenie práva na súdnu ochranu postupom a rozhodnutiami okresného a krajského súdu, ale aj ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Tvrdí, že jeho dovolanie vecným obsahom smeruje k spochybneniu právnej kvalifikácie skutku. Sťažovateľ opakuje argumentáciu, ktorú uviedol v trestnom konaní, keď zdôrazňuje, že súdy výpovede jeho matky nesprávne interpretovali a nezohľadnili jej zmenenú výpoveď z hlavného pojednávania.

Namietal, že po zmene právnej kvalifikácie skutku nebola jeho matka vypočutá a takýto postup mal za následok nesprávnu právnu kvalifikáciu jeho skutku.

IV.

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadnym spôsobom nevymedzil, čím malo dôjsť k zásahu do jeho základného práva na súdnu ochranu, zopakoval námietky, ktoré boli súčasťou jeho argumentácie v celom trestnom konaní, pričom nejasne formuluje to, či k porušeniu jeho základných práv došlo rozsudkom okresného, krajského alebo najvyššieho súdu. Je však zrejmé, že podstatou celej argumentácie sťažovateľa je to, že v jeho prípade došlo ku skutkovému omylu, ktorý spočíva v tom, že bol nesprávne uznaný za vinného za skutok, ktorého podstatou boli vyhrážky zabitím jeho matke smerom k tomu, aby neprivolala políciu v súvislosti s jeho alkoholom podmieneným agresívnym násilím v spoločnej domácnosti.

8. V tejto súvislosti sťažovateľ zdôrazňuje to, že pri rozhodnutiach súdov nebola zohľadnená zmenená výpoveď jeho matky na hlavnom pojednávaní. Tak tomu nie je. Okresný a následne podrobnejšie aj krajský súd jasne a zrozumiteľne uviedli, z akých vykonaných dôkazov pri skutkovom závere o spáchaní skutku vychádzali a prečo za rozhodné považovali jasné výpovede poškodenej matky z prípravného konania. Podrobná argumentácia krajského súdu v spojení s odôvodnením okresného súdu je dostatočná, jasná a zrozumiteľná, pričom je založená na racionálnom hodnotení výpovedí matky sťažovateľa v jednotlivých štádiách trestného konania. Takáto argumentácia dosahuje mieru dôkazu o skutku sťažovateľa, ktorá umožňuje vylúčiť záver o tom, že by k jeho odsúdeniu došlo na základe skutkového omylu alebo v dôsledku nesprávnej aplikácie zásady v pochybnostiach v prospech obvineného. To vylučuje záver o tom, že by rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Preto je ústavná sťažnosť v rozsahu proti uzneseniu krajského súdu zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá. Vo vzťahu k rozsudku okresného súdu sťažovateľ podal odvolanie, s ktorým sa krajský súd vecne vysporiadal, a preto v rozsahu proti rozsudku okresného súdu nie je daná právomoc ústavného súdu na jej prerokovanie, čo zakladá dôvod jej odmietnutia podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

9. Vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu treba uviesť, že najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa, pretože dospel k záveru, že v rozsahu námietok sťažovateľa nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Najvyšší súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia vyjadril ku každému dovolaciemu dôvodu, ktorý uviedol sťažovateľ vo svojom dovolaní, a podrobne uviedol, prečo nie sú dovolacie dôvody splnené. K tomu treba uviesť, že na posúdenie prípustnosti dovolania je zásadne príslušný dovolací súd a o svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom, v tomto prípade najvyšším súdom, by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (IV. ÚS 226/2012). Nielen z argumentácie sťažovateľa, ale ani zo samotného rozhodnutia najvyššieho súdu neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by naznačovali svojvoľný postup najvyššieho súdu pri vymedzení prípustnosti dôvodov dovolania. To platí osobitne z toho dôvodu, že jedinou a rozhodujúcou námietkou sťažovateľa vo vzťahu k rozhodnutiam všeobecných súdov bola jeho skutková argumentácia, ktorá negovala usvedčujúce

výpovede jeho matky o tom, že sa jej pri konflikte vyhrážal zabitím v súvislosti s jej rozhodnutím riešiť jeho násilné konanie privolaním polície.

V.

10. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde fyzickej osobe alebo právnickej osobe možno ustanoviť právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nebolo vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júla 2022

Peter Straka
predseda senátu